

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izdajatelj: Dr. K. C. C. Maribor. — Posamezna številka stane 60 vinarjev. — Letna cena 600 vinarjev. — Letna predplačila: 1. kvartal 150 vinarjev, 2. kvartal 150 vinarjev, 3. kvartal 150 vinarjev, 4. kvartal 150 vinarjev. — Prejemci: Koroška cesta št. 5, Maribor. — Oglasi: Koroška cesta št. 5, Maribor. — Izdajatelj: Dr. K. C. C. Maribor. — Posamezna številka stane 60 vinarjev. — Letna cena 600 vinarjev. — Letna predplačila: 1. kvartal 150 vinarjev, 2. kvartal 150 vinarjev, 3. kvartal 150 vinarjev, 4. kvartal 150 vinarjev. — Prejemci: Koroška cesta št. 5, Maribor. — Oglasi: Koroška cesta št. 5, Maribor.

Osleparjeni in prodani.

Moji bralci se spominjajo kako smo v predzadnjem „Gospodarju“ vprašali ter zahtevali jasno besedo, ali je bil dr. Kukovec upravičen govoriti v imenu „Samostojne“, da je ta za liberalni uradniški centralizem in proti samoupravi. Za odgovor smo dobili v javnosti izjavo vodstva, da Kukovec ni bil upravičen podati nobene izjave, v „Kmetijskem listu“ pa par sobajih kranjskih psov, kakor jih je zmožen li-
čevalc Ivanik in Pirč.

Sedaj pa vidimo iz dejanj zastopnikov „Samostojne“, da je imel prav dr. Kukovec in da je uganjalo licemerstvo vodstvo „Samostojne“ in njen list. „Samostojna“ je namreč prav kakor star tuzar-dikar pljunila na vse svoje obljube, na vse gesta v volilni agitaciji ter se zvezala najprej z Avramovičem, največjim srbskim centralistom in preko njega z demokracijo. „Samostojna“ je vrgla v Beogradu svojo trinko z obraza ter postala to, kar smo mi trdili že od njenem začetku: postala je zvest in vnet otrok liberalnih verižniških demokratov, bankarjev in centralistov, ki so zlorabljali prvi dve leti državno moč in oblast na nezasišani način in naravnost ogoljufali pri garinah državo za milijone in milijone. Demokratski agromerkurjevci so v svojih zasebnih in strankarskih blagajnah zbirali milijone, ljudstvo pa je trpele in se jezilo ter čakalo nestrpno trenutka, da bo obračunalo z njimi. In res so prišli liberalci razbiti in potolčeni iz volilnega boja, saj niti za dva mandata niso dobili glasov, toda pravočasno so znašli ljudstvo opehariti tudi še politično, kakor so ga opeharili poprej za milijone: z ustanovitvijo „Samostojne“.

Mnogo naših prelahkovernih ljudi je verjelo, da bo ta stranka res ozdravila in popravila to, kar Kmetiska zveza v prvem trenutku ni zamogla. Mislili so, da bodo ti novi zastopniki res odpravili davke in da bodo za samostojno Slovenijo, ker niso nikjer mogli na shodih dovolj dopovedati, kako nas je Korošec prodal Srbom in kako moramo „popolnoma proči od Srba“. Sedaj so ti volilci „Samostojne“ čisto jasno ogoljufani in opeharjeni. Zastopniki „Samostojne“ so se jasno in določeno izrazili za vladin ustavni načrt mi-

nistra Markoviča in sicer po Avramoviču in dr. Vošnjaku. Oni so tudi glasovali skupaj z srbskimi bankirji-demokrati pri volitvah v verifikacijski odbor. Oni tvorijo z demokrati ožjo parlamentarno zvezo ali blok. S tem svojim dejanjem so „samostojni neži“ odobrili vse to, kar so zgrešili demokratije zadnji dve leti nad našim jugoslovanskim kmetiskim ljudstvom. Oni se pa s svojimi zvezami pripravljajo, da bodo naprej podpirali to grdo strankarsko liberalno korupcijo, ki nam razjeda državo in blagostanje ljudstva.

Izdani in ogoljufani so vsi tisti, ki so v dobri veri glasovali za takšne zastopnike; zanašali so se na njihove besede, sedaj lahko vidijo, da so dejanja čisto drugačna, ravno nasprotna njihovim zatrditvam, obljubam in obetom.

Rekli smo, da so se zastopniki „Samostojne“ izjavili za Markovičev ustavni načrt. Kaj pomeni to za naše jugoslovansko kmetško ljudstvo, posebej še za naše slovensko kmetško ljudstvo?

Plačuj in molč ter hlapčuj!

S temi besedami bi lahko označili jedro Markovičevega načrta. Kdor je za ta ustavni načrt, ta odbrava, da nima naše ljudstvo prav nič sklepali in odločevati o svojih lastnih gospodarskih in političnih ter kulturnih potrebah. Kdor je za Markovičev načrt, ta hoče, da imajo od ministra imenovani in od vladarja potrjeni škriči vso oblast, ljudstvo pa nič. Ljudstvo ima dolžnost plačevati davke, zidati šole, delati povsod tlako, nima pa prav nobene pravice sklepati o uporabi davkov in nima prav nič odločevati o vzgoli svojih otrok. Vse naj rešuje samo in edino postavodajna oblast v Beogradu in od milosti ministrov odvisni uradniki, ljudstvo pa hlapčuj, molči in plačuj. Za takšno ureditev naše države so se izrekli zastopniki „Samostojne“. Prav radovedni smo, kako bosta Urek in Drolenik zamogla zagovarjati in utemeljiti ravnanje svoje stranke!

Vi, naši pristavi, pa pojedite med one, ki so gla sovali ob volitvah za „Samostojno“, razložite jim odkrito in prijateljsko vse to, poučite jih in spravite jih k spoznanju resnice! Zaničevanja in sovraštva

naj ne bo med vami, temveč le pošten, možat in prijazen a odločen nastop in pouk! Mi hočemo, da se zopet trdno sklenejo kmetške vrste v obrambo gospodarskih in političnih koristi našega ljudstva. V boj za resnico! Izdane in ogoljufane poučimo in pridobimo. Naj živi kmetška pravda!

Božič naše mladine.

(Dr. K. C.)

Pravijo, da na božični večer človek, ki je zapravil svojo mladost in osamljen preživlja to sveto noč, nehote obuja spomine na svojo preteklost. Pred njegovo dušo vstajajo spomini na mlada leta, leta nedolžnosti in sreče v domačem družinskem krogu. Vidi sebe, svoje starše, brate in sestre pred božičnim drevesom, pred jasticami. Vidi svoj vedri obraz, jasno, brezskrbno oko, vidi vso svojo mlado nedolžnost in nepokvarjenost. Potem pa romajo njegove misli dalje in novi prizori se pojavljajo pred očmi samotavca. Ničesar si ne more prikriti. Čim bridkeje je opomin, čim grši je trenutek, tem jasneje, tem silneje stopa v ospredje. Grde sprike plešejo pred njim in se režijo nesrečnežu v obraz. Obup se polasča tacega človeka, ki to noč gleda v preteklost izgubljenega življenja.

Moderno življenje pozna mnogo takih ljudi. V mestih pa tudi na deželi jih vidimo, katerim sveti večer ne prinaša miru, ki hočejo v šumni zabavi ali pa v pijanosti vtopiti spomine.

Naš sveti večer ne bo tak. Naša mladina, naši Orli in naše Orlice, naši člani in članice Marijinih družb bodo ta večer v resnici praznovali kot praznik miru. Ni lepšega večera za mladino, ko je večer, ko se krščanska družina spominja rojstva Odrešenikovega. Letos je ta praznik še posebno praznik mladine, ker so potihnila oni viharji, ki so razpršili naše brate po bojnih poljanah. In družinskem krogu se zbirajo naša mladina ta večer okoli svojih staršev. Tudi tu se bodo vzbujali spomini. Toja ti spomini ne bodo imeli grenkobe v sebi. Niso samo veselji ti spomini. Najnovejše bo najprej postalo pred nami. Mislili bomo na vse brate in sestre, ki ta večer preživljajo letos prvi odtrgani od nas pod tujevim jarmom. Ko te mislimo, mora nam stopiti solza v oči. Pa vendar to ni solza obupa. Saj nam ravno božični večer kaže novorojenega Jezusčka v revji in trpljenju, saj tudi nioga vidimo kot žrtev tuje vlade, sovražnega Rima.

LISTER.

Izvanredni slučaj smrti.

(Konec.)

Kakor vsako rusko vjetniško taborišče je bil in „Frajki lager“ skrbno zastražen od vojaštva, ki ni puščalo radi kužnega legarja nikogar izven taborišča.

Ruski stražniki so bili pa več ali manj ravno tako strahujoče uboge pare kot vjetniki. Po največ so dobivali v hrano črno ajdovo kašo, ki je v Rusiji že nekaj precej navadnega in tudi tečnega.

Zgodilo se je pač, da si je prilasil in povzvil čisto priprost, a gotovo sestradan ruski čuvaj na nepojasnjen način nekaj več kot skrbno dnevno očiščano merico one črne ajdove kaše. Nesreča je hotela, da je začelo tega stražarja koj po zavžitku črna kaša svijati in tako grizati, da je po dobrih 10 minutah, odkar je s slastjo izstradanega človeka pojedel ono kašo, res tudi — umrl. Mrliča so odnesli v mrtvašnico, ki je bila kakor druga lagerska poslopja seveda tudi skrbno zastražena.

Kakor hitro pa so zdravniki zazvedli o tem navadno hitrem slučaju smrti stražarja, ki se je najedel kratko pred smrtjo črne ajdove kaše, so začeli sumiti o zastrupljenju jedi. Da se dožene cela smrtna zadeva, so se zdravniki lotili v mrtvašnici mrtvega, mu odprli trebuh, pregledali drobovino ter izpraznili iz želodca v skodelico še vso neprebavljeno črno ajdovo kašo. Strežaj, ki je stregel zdravniku, je položil skodelico s kašo na okno, zdravniki so pa odšli, ker je bilo ravno poldne. Iz mrtvašnice, da se uvažuje, podajo h kosilu in pozneje raziščejo ono za-

gonetno kašo, ki je učinkovala na izstradanega stražarja smrtno.

Med odhodom zdravnikov se je menjala straža, ki je čuvala prostor okrog mrtvašnice. Prikoraka v službo drug ruski vojak, kateremu se niti sanjalo ni, da so pred nekaj trenutki mrovarili zdravniki nagle smrti umrlega mu tovariša.

Ko tako koreca ta ruski možakar krog mrtvašnice, pa zapazi na oknu skodelico in v njej nekaj črnega, o čemur je s svojim strokovnjaškim pogledom dognal takoj, da je čisto navadna ruska jed — črna ajdova kaša. Lačen je seve bil in brž so ga začele obletavati skušnjave želodčne požljivosti po prilastitvi tečne črne ajdove kaše. Stopil je še parkrat in prav pazljivo krog mrtvašnice, se ogledal na vse strani, a ni bilo nikogar, ker je bilo vse pri kosilu. Spomnil se je tudi on, da bi bil tudi zanj čas kosila, ki je bilo kakor nalašč pripravljeno na oknu v skodelici. Njegov glad je bil huši od strahu pred kršenjem stražarske službe, segel je z roko po skodelici in črna ajdova kaša mu je zdajci popozlela po izlakanem grlu v s pajčevino prepređeni želodec. Prav hitro je pogoltnil tečno kašo, položil prazno skodelico nazaj na okno, se še skrbno obrisal in ubral svoj stražarski korak v kolobarju krog mrtvašnice. Kako mu je teknila kaša, ni znano, pa menda dobro, ker je zadovoljno stopal in ni kazal nikakih znakov trebušnega griza ali morebitnega zastrupljenja.

Po kosilu pa se je vrnil po skodelico strežnik, ki je prisostoval raztelesenju mrtvega, in položil njegovo želodčno kašno vsebino na okno, da jo ponese po obedu zdravniku v razkroj in preiskavo.

Skodelico je seve našel, a brez črne vsebine. Začel je torej izpraševati stražarja: Kam bi bila izguila črna kaša? Dobrohotni vojaški stražnik ni nič

tajal svojega dejanja, ampak se je strežniku še as-snehljaj, češ:

„A tvoja je bila kaša? Že dobro, ker je imal tojko, da jo puščaš kar na odprtem oknu, tudi ne smeš zameriti, če jo sedaj lahko iščeš v mojem še ravno kar precej potrebnem želodcu.“

Meni in tebi nič se obrne po teh besedah stražar, da bi nadaljeval svoj stražarski obodni posel. Strežnik pa ga vendar pridrži, kazaje mu na prazno skodelico in proti oknu, kjer je ležal v kotu na odru pred dobro uro raztelesen stražnik — mrtvi tovariš.

Pogled na mrtvega kolega in spomin na prazno skodelico, v kateri je bila črna kaša iz želodca mrtvega, je ruskega vojnika trenutno tako preplašil, da je rignil v groznt zavesti kot na smrt zadet tur, se siresel in onesvestil — zadela ga je kap na smrť!

Ta čudni slučaj dokaj nenavadne smrti tega ruskega stražarja, ki je nič hudega sluteč pojedel želodčno vsebino mrtvega sotovariša — črna ajdovo kašo, je za tem to jed v celem taboru tako priskutil vsom jetnikom in stražnemu osovju, da bi bil vsakdo raši gladu umrl, nego pa se lotil odslej sicer tečno črne ajdove kaše.

Ravnokar v glavnih obrisih opisani smrtni slučaj sem pričel iz že omenjenih zapiskov radi tega na prvem mestu, ker tudi jaz kot star vojniki galsko ruskih poljan doslej kaj podobnega nisem čul, a se mani pa videl ali doživel. S povestjo o tem izvanrednem slučaju smrti pa se menda tudi nisem zameril čitateljem, saj jim nisem priskutil užitka črne ajdove kaše, ki je pri nas vsaj v svoji naravno črni barvi doslej še nepoznana.

Iz vora naša daje moč, da prenesojo naši bratje tam
 čisti ob morju in tam ob severni strani Karavank
 težko usodo, ki jih je zadela, da počakajo trdni in
 nemajni dneva našega združenja. Obenem s tem opo-
 njanom pa bodemo imeli veselo zavest, da je naša
 mladina bila tista, ki je v idealnem vzletu storila ve-
 liko delo dne 10. oktobra, ko je nemeneč se za nevar-
 nosti odšla braniti svoje brate pred nasiljem, Tisti ko-
 roški dnevi so bili lepi dnevi za naše Orle.

Tudi zadnjega nekrvavega boja spomin bo
 vstal pred nami. Naši mladi agitatorji in naše agi-
 tatorice, ki so na dan volitev in poprej zastavili vse
 silo, da ne potepajo zaslepljeni in zapeljani naših
 svetinj, bodo z mirno dušo zrlji v to polpreteklo dobo.
 Krasna armada nad 50.000 volilcev bo stopila pred
 njih duševne oči. Ni je enake tej armadi po noiranji
 edinosti in po čistosti načel in ciljev. S to armado
 najbolj discipliniranih s prednjo stražo naše mladine
 bomo korakali naprej. Bil je to prvi spopad po sploš-
 nem razsulu. Niso se zbrane vse naše čete, še so
 mnogi pri napačnih oddelkih, toda jedro je že skupal
 in to je najmočnejše.

Pri tem pa bo takoj pred nami spomin na vse
 organizatorično delo preteklega leta, delo, ki ga je
 vršila mladina. Sijajni dnevi mariborskega orlovske-
 ga tabora bodo vstali pred nami in v ponosu bo vz-
 trepetalo srce vsakega mladeniča, vsake deklice, ki
 je bila poleg. S tem taborom se je zajezil naval sov-
 raznika, z njim se je obrnilo na bolje. Mladinsko na-
 vdušenje, mladostno veselje je od takrat zaplapolalo
 po Sloveniji. Obenem pa se vzbuja spomin na vse o-
 no delo pred in po taboru. Kako smo se zbirali, ka-
 ko vadili in pripravljali!

In vsi ti spomini bodo na sveti večer vstajali
 pred nami, ne zato, da se ob njih naslajamo. Mladi-
 na vidi vedno bodočnost pred seboj. Gleda vedno na-
 prepj. Nismo pričel, da bi po prvih uspehih počivali,
 se z njimi zadovoljili. Mi vemo, da ta, ki je nocoj ro-
 jen, je rojen v znamenju boja. Zato nas rojstvo Kris-
 tusovo poziva na boj. Bojevali bomo ta boj v mirni
 zavesti, da je ta boj svet, da je cilj vzvišen, da zma-
 ga ni naša, ampak da je zmaga Kristusova.

Na sveti večer bomo pripravili svoja srca za ta
 nadaljni boj. Ljubezen se mora naseliti v naših sr-
 cih, ljubezen do ljudi, ki so zapeljani, ki tavaajo po
 zmoti. Nič nas ne sme odvrtiti, da bi jih ne skušali
 pridobiti, da se povrne nazaj. Bratje in sestre! Z
 ljubeznijo bomo zmagali. Trdni bodimo v načelih, a
 mehki v načinu. Oznanjajmo mir ljudem, ki so dobre
 volje! Na nas samih naj spoznajo ljudje, da je moč
 naše misli zmagovita, ker more premagati tudi nas
 same, naše strasti. Opolnoči na sveti večer pa naj
 nebeški poslanci še posebej slovenski mladini oznan-
 jajo rojstvo miru in ljubezni.

Politični ogled.

Jugoslavija. Nikolu Pašiču je naročil re-
 gent, naj se pogovori z različnimi političnimi klubi za-
 stran sestave nove beogradske vlade. Pašič je toza-
 devno poizvedoval pri raznih strankah, a do kakšega
 ujedinenja glede stvaritve nove vlade med stranka-
 mi še ni prišlo. Neverjetno, da bi bila sestavljena no-
 va vlada pred božičnimi prazniki. Glavne sporne to-
 čke med strankami so: poslovniki, ki zahteva od vseh
 poslancev prisego kralju in na edinstvenost države,
 ter vprašanje centralizma, ali samouprave za posa-
 mezne pokrajine. Naš Jugoslavanski klub in Narodni
 klub ter muslimani z delom radikalov so za samo-
 upravo po zahtevah Ljudske stranke, oziroma Kmet-
 ske zveze; demokrati, del radikalov, zemljoradniki s
 Samostojno pa so za centralizem. Sedaj zahtevajo ra-
 dikalci, naj bi postal ministrski predsednik demok-
 ratski kolovodja Ljuba Davidovič, predsednik as-
 sessorne skupščine pa radikalec Marko Trifkovič.
 Pašič je tudi svetloval demokratom, naj nikar ne sku-
 šajo uzakoniti ustave brez Hrvatov in Slovencev. —
 Radičevi odposlanci so se mudili zadnje dni v Beo-
 gradu in povpraševali pri raznih strankah, zbečeni
 v Beogradu, da njih politična mnenja. Sklepali niso
 radičevci v Beogradu ničesar, ampak njihov obisk v
 Beogradu je bil poizvedovalnega značaja. — Pri vo-
 liti konstituantnega predsednika bo nastopila kakor
 skupna parlamentarna skupina: radikalc, Jugoslo-
 vanski in Narodni klub ter muslimani. — Jugoslavija
 je za nekaj časa prekinila promet z Bolgarijo, ker se
 je Bolgarija branila vrniti naši državi lokomotive in
 železniške vozove, katere je svojčas odvedla iz Srbi-
 je v Bolgarijo. Sedaj se je Bolgarija podvrgla našim
 zahtevam in bo glede vrnitve železniškega materi-
 ala izpolnila mirovno pogodbo. — Za delo ob Adriji
 bo posodila Italija naši državi poldrugo milijardo lir.

Italija. Italijanski senat je sprejel med Ita-
 lijo in Jugoslavijo sklenjeno mirovno pogodbo, kave-
 ra je sedaj še potrdil s svojim podpisom laški kralj. —
 Italijanski general Cavaglia je pozval d'Annunzija,
 naj zapusti Reko in se pokori povelju domovine. —
 Italija bo te dni zasedla Zader, ki jej je priznan po
 capallski pogodbi.

Čehoslovaška. V praškem parlamentu je
 prišlo zadnje dni do pretepa med nemškimi in čeho-
 slovaškimi poslanci, ker so bili Nemci proti podržav-
 ljanju privatnih železnic. Pretepače je pomirila pa-
 lamentarna straža. Predsednik zbornice je izključil
 več nemških poslancev od 5 do 20 zborniških sej. —
 Čehoslovaški kulturno-bojnik zahteva o novi šolski za-
 kon na podlagi ločnice Cerkve od države.

Avstrija. Avstrija je sedaj čisto pred dr-
 žavnim volstvom glede svojih financ. Avstrijska kro-
 na je danes brez vsake vrednosti. Ako hoče entente
 rešiti Avstrijo bankrota, jej mora izposlovati pose-

jilo od najmanj 250 milijonov dolarjev, kar je že pre-
 sesto veliko. Avstrija upa, da bo z izredno slabim fi-
 nancnim stanjem izsilila svoje že davno zaželjeno pri-
 klopiltev k Nemčiji.

Madžarska. Na Madžarskem je ustavljena
 ves osebni promet na železnicah od 23. decembra do
 5. januarja radi pomanjkanja premoga. Izvzeti so le
 mednarodni vlaki.

Grška. Svojčas iz Grške prognani kralj Kon-
 stantin se je vrnil te dni s svojo družino v grško
 glavno mesto Atene, kjer je bil sprejet z vsemi sve-
 čanostmi kot zopetni kralj Grčije.

Čenienim naročnikom!

Lani ob Novem letu smo mislili, da bomo mogli
 letos naročnino Slov. Gospodarju že izdatno znižati:
 A žal smo se močno motili. Draginja je rasla in se
 raste od tedna do tedna. Stavcem in drugemu osebju
 smo morali trikrat zvišati plače in sicer skupno skoraj
 za 90% od lanske. Papir je stal lani kilogram 5
 kron, letos stane 18 K; kilogram barve lani 17 K, le-
 toš 45 K, kilogram mase za valjarje lani 38 K, letoš
 130 K, kilogram črk lani 22 K, letoš 80 K. Poleg tega
 je država povišala poštnino od 2 v na 8 v pri ko-
 naudu. Samo papir za enega naročnika na leto že
 stane 20 K. Drugi listi med letom večkrat zvišajo na-
 ročnino, mi tega nismo storili, dasiravno smo imeli
 veled tega velikansko škodo.

Vsled navedenih draginskih razmer bo stal
 Slovenski Gospodar leta 1921 za celo leto K 40,—,
 za pol leta K 20,—, za četr leta K 10,—.

Ako celo stvar dobro premislimo, se te cene ni-
 so visoke. Pred vojsko je stal Slovenski Gospodar
 4 K na leto. Takrat si dobil za 4 krome še 4 litre do-
 brega vina in kupil si si lahko takrat za 4 K že naj-
 manj 40 jajc. Danes stane Slov. Gospodar letno 40 K.
 Za ta denar dobiš zdaj komaj malo več kakor 1 liter
 vina in kupiš si komaj 8 do 9 jajc. Ako bi se bil
 Slov. Gospodar tako podražil kakor vino ali jajca, bi
 moral stati danes okrog 150 K! Cena 40 K je torej
 primeroma zelo nizka.

Današnji številki so priložene položnice. Pro-
 simo cenj. naročnike, da se položnice takoj poslužijo
 ter nam pošljejo naročnino. Naj pa tudi agitirajo za
 list, da se bolj in bolj širi med ljudstvom. Kdor dela
 za krščanski list, dela za dobro stvar!

Upravništvo.

Tedenske novice.

Obč i zbor kmetijske družbe preklican. Os-
 rednji odbor Slovenske kmetijske družbe, je skle-
 nil v svoji seji dne 21. decembra, da preklic
 občni zbor Slov. kmetijske družbe, ki bi se mor-
 al vršiti dne 29. decembra. Razlogi za ta sklep
 so bili tehtni in dvojnega značaja. Odbor je prišel
 na podlagi poročil o občnih zborih raznih po-
 družnic zadnje nedelje, na katerih so se vršila
 huda nasilstva od strani Samostojne kmetijske
 stranke, do prepričanja, da vsled sedanjega raz-
 položenja tudi občni zbor Slovenske kmetijske
 družbe ne mogel vršiti mirno, zlasti ker poga-
 janja med obema strankama nista dala glavnemu
 odboru jamstva za mirno izvršitev občnega zbora.
 Drug razlog je otežkočenje prometa in pomanj-
 kanje prenočišč za tako veliko število delegatov,
 zlasti iz Štajerske, ki bi morali cele tri dni iz-
 ostati od doma. Odbor je sklenil, da takoj obe
 stranki, da se pobotata radi bodočega delovanja
 v SKD in se ustvari tako stanje, da bo vsem
 strujam omogočeno sodelovanje.

Pogreb škofa dr. Mahniča. Dne 18. t. m. se
 je vršil na izvanredno slovesen način pogreb krško-
 ga škofa dr. Antona Mahniča. V zagrebški nadško-
 fovski katedrali se je poslovil od rajnega dr. Saria,
 škof iz Sarajeva, sv. mašo-zadušnico je pa bral za-
 grebški nadškof dr. Bauer. Po grško-katoliške ob-
 redbu je trulo rajnega nepozabnega duševnega ve-
 lika blagoslovil križevski škof dr. Dionizij Njaradi.
 Mrtvaški spreved so vodili škofje dr. Jeglič iz Ljub-
 ljane, bivši tržaški škof dr. Karlin ter škof dr. Ak-
 šamovič. Na čelu spreveda so korakali Ork pod za-
 stavo, sledila so nato razna in številna zagrebška
 prosvetna in omladinska društva, slov. in hrv. žens-
 ka zveza, zveza Orlic ter zagrebška srednje- in ljud-
 skošolska mladina. Pred krsto je korakala slov. in
 hrv. akademska omladina, zastopstva dijakiških druš-
 tev, zastopniki državnih in vojaških oblasti. V imenu
 regenta se je spreveda udeležil general Tucakovič,
 nadalje podban dr. Rojc, veliko število visokih drž.
 uradnikov, častnikov ter francoski konzul. Na poka-
 pišču je bilo slovo od rajnega nad vse ganljivo. Ko
 so izročili krsto materi zemlji, je zaroslo marskate-
 ro oko, saj je bil položen v grob mož, ki si je stekel
 za naš jugoslovanski katoliški gibel nevenljivih za-
 siug. Pogreba se je tudi udeležilo večje število po-
 slancev Jugoslovanskega kluba. Ker se načelno Ju-
 goslov. kluba dr. Korošec ni mogel osebno udeležiti
 pogreba, je daroval v kat. cerkvi v Beogradu svoe-
 no mašo-zadušnico za rajnega velikega škofa dr. A.
 Mahniča. Nevenljiva slava mu!

Naši poslanci na delu za zboljšanje hrane in
 postopauja častnikov z vojak iz Slovenije in Hrvat-

ške v Macedoniji. Poslanci Jugoslovanskega Kluba:
 dr. J. Hahnjec, Sušnik ter Milanović se št k vojna-
 mu ministru, da ta pospeši rešitev zboljšanja hrane
 in postopanja s slovenskim in hrvaškimi vojaštvom
 v Macedoniji. Kje neki so samostojneži in liberalci,
 da se ne brigajo za usodo naših fantov? Kot cent-
 listom so jim tudi tozadevno nadljali demokraci sa-
 gobenike molka in brezbrčnosti.

Stavka slovenskih rudarjev. Stavka slovens-
 kih rudarjev se nadaljuje. Radi stavke rudarjev je
 omejen na progah južne železnice dosežanji promet.
 Od 19. t. m. naprej so izostali sledeči vlaki: Mari-
 bor—Ljubljana, št. 45, odhod iz Maribora ob 11.15,
 št. 44, prihod v Maribor ob 16.26; Maribor—Preval-
 je, št. 41b, odhod iz Maribora ob 5.30, št. 14b, pri-
 hod v Maribor ob 14.10; Maribor—St. Ilj, št. 42 b,
 odhod iz Maribora ob 19.54, 43b, prihod v Maribor
 ob 20.29; Pragersko—Ptuj, št. 247, odhod iz Prager-
 skega ob 8.37, št. 255, odhod iz Pragerskega 18.12,
 št. 216, prihod na Pragersko ob 11.10 in št. 254, pri-
 hod na Pragersko ob 20.51. — Stavko so vprizorili
 komunisti, ki so hoteli videti, ali rudarstvo uboga za
 komando komunističnih tajnikov. Rudarji so zahtevali
 od trboveljske družbe 134% povišanje delavskih plač.
 Ker se jim ni ugodilo, so pričeli s stavko. Orožništva
 in vojaštvo skrbi v prizadetih rudarskih okoliših za
 mir in red. Gosilne in trgovine so zaprte, oskrba de-
 lavstva z živili pa je od strani družbe ukrajena. Komu-
 nisti dajajo delavcem dnevno podporo v znesku 10
 K. Ker pa s to podporo delavec ne more shajati, je
 jasno, da se stavka ne bo mogla dolgo držati. Tra-
 no delavstvo bo prišlo do prepričanja, da se bi mir-
 nim potom dal doseči sporazum, ki jim bi prinesel
 zvišanje nekoliko nizkih plač, pač pa se bodo morali
 mladi in razboriti huiskaci sprijazniti z mislijo, da
 na Slovenskem ni prostora za boljševiske prekucije.
 Upati je, da bo stavka, ki bo dozdevno trajala preko
 božičnih praznikov, končala tako, da bo delavstvo z
 delom pričelo, čim bodo velekapijalisti vsaj deloma
 ugodili njihovim zahtevam.

Tri zmage naših listov. V poletnem zasedanju
 mariborske porote je stal pred porotniki urednik Ja-
 nuš Golec. Tožili so ga nekateri od liberalcev na-
 huiskani vaščani iz Sedlarjevega ob Sotli, ker jih je
 opisal v podlistku „Slov. Gospodarja“ nekako tako,
 kakor je opisal Jurčič Višnjegorce. Sodniki iz ljud-
 stva, porotniki so našega Januša oprostili z 9 proti
 5 glasovom. — Mesar Habjan iz Smarja je tožil u-
 rednika Zebota radi poročila o napadu samostojne-
 žev na naš tečaj 25. jan. v Smarju. Dvakrat so po-
 ročno obravnavo preložili. In ko bi se ista morala vr-
 šiti 15. dec., je rekvizitor Habjan pobegnil pred po-
 rotniki. Zbal se je ljudske sodbe. In 16. dec. je po-
 gorel pred poroto celo bivši trgovinski minister libe-
 ralec dr. Kramer v tožbi proti „Straži“. Sedlarci iz
 Habjan si naj ne ženejo preveč k srcu, če jih je naš
 „Slov. Gospodar“ posekal, saj se je celo ministru dr.
 Kramerju klub njegovi osebnosti navzočnosti zgodila
 pred poroto nesreča, da je propadel. Naših zmag
 iz srca veselimo!

„Straža“ pred poroto. Dne 16. t. m. se je vršila
 pred mariborsko poroto zanimiva razprava. Odgovor-
 nega urednika „Straže“ V. Stupana je tiral bivši tr-
 govinski minister in velik liberallec pred Bogom in
 ljudmi dr. Albert Kramer, glavni urednik v Ljubljani
 izhajajočega lista „Jutro“ bred poroto, ker se je
 čutil razžaljenega zaradi neke novice, katero je pri-
 občila „Straža“ v svoji številki z dne 23. avgusta t.
 l. in v kateri se mu je očitalo, da je izvoznikar. Kot
 porotniki so bili izžrebani trgovci Murko iz Maribor-
 ra, kipar Hojs iz Maribora, trgovec Franc Skrbin-
 šek iz Sel pri Ptuj, zidarSKI mojster iz Krčevine
 Alojzij Peklar, trgovec Serec iz Maribora, krojaški
 mojster v Mariboru Leopold Supanc, Sohar posest-
 nik v Staršah, trgovec Karel Sima iz Pekla pri Pol-
 čanah, pos. Fluher iz Strihovca, pos. Horvat v Buo-
 čanih in posestnik Mirko Bauman v St. Ilju v Slav-
 gor. Obtožena je zagovarjal odvetnik dr. Josip Les-
 kovar tožitelja pa, kateri se je osebno udeležil raz-
 prave, mariborski odvetnik dr. Lipold. Kot prvi je
 govoril tožitelj sam. Njegov tresoč govor očividno ni
 napravil na porotnike nobenega vtisa, še manj pa ga
 vor njegovega zastopnika dr. Lipolda. S priloženo ma-
 mrostnostjo je obtoženev zagovornik dr. Leskovar
 stvarno in mirno obrazložil porotnikom pravi smisel
 besede „izvoznikar“ ter s krepkimi besedami ožigosil
 izvoznikarsko politiko naših liberalnih kolovodij. Nje-
 gov stvarna izvajanja so bila za tožitelja, kakor tu-
 di za njegovega zastopnika naravnost uničujoča. Po-
 rotniki so z 10 glasovi proti 2 glasoma obsodili libe-
 ralno izvoznikarsko politiko ter zanikali, da bi bil ob-
 toženev z imenovano notico v „Straži“ žalil na častil
 zasebnega obtožitelja bivšega trgovinskega ministra
 dr. Kramerja. Obsojen je bil na plačilo vseh ogrom-
 nih pravnih stroškov. Obtožencu V. Stupanu in nje-
 govemu izbornemu zagovorniku dr. Leskovarju je ob-
 činstvo izrekalo svoje veselje in čestitke, demokrati
 so jo pa kakor z mrzlo vodo polt kužek, sramotno od-
 kurili iz porotne dvorane. Javnost je pri volitvah, iz
 ljudstva izbrani sodniki so pa v sodni dvorani obso-
 dili liberalno demokratično izvoznikarstvo.

Laži samostojnežev ob volitvah. Po Kalobju,
 St. Rupertu in Dobju so agitirali samostojneži zadnje
 dni pred volitvami z lažo: Če zmaga Kmetiska zve-
 za, se bo začela takoj zopet tlaka. Zupniki imajo od
 dr. Korošca že obljubljeni, da jim bodo po volitvah
 kmelje morali delati tlako. Pri volitvah se gre samo
 za to, kdo je za in kdo je proti tlaki. Da je bolj dr-
 žaio, je pa haje nekdo slišal neki služabnik iz zup-
 nišča govoriti o tlaki. Kajpada so se Kalobčani tlake
 tako ustrašili, da so skoro soglasno volili samostoj-
 nce. V Dobju pa so s takšnimi lažmi dobili 132 gla-